

bycia, jeżeli nabędą to mienie w ciągu roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Uiszczone sumy należności zwrotowi nie podlegają.

2. Za zgodą prezydium powiatowej rady narodowej (miejskiej rady narodowej miasta stanowiącego powiat lub miasta wydzielonego z województwa) mogą być osobom wymienionym w ust. 1 sprzedane domy większe niż wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 1, jeżeli zostały one przydzielone przez Państwowy Urząd Repatriacyjny w związku z opuszczeniem przez repatriantów mienia poza obecnymi granicami Państwa, o ile domy te znajdują się we władaniu tych osób.

3. W przypadkach sprzedaży domów, o których mowa w ust. 2, przewidziane w art. 15 wyłączenia lokali spod publicznej gospodarki lokalami odnoszą się do takiej ilości izb, jaka ulega wyłączeniu w domach jednorodzinnych. Ustalenie izb podlegających wyłączeniu spod publicznej gospodarki lokalami przeprowadza prezydium powiatowej (miejskiej) rady narodowej.

**Art. 17. 1.** Osoby, które są we władaniu nieruchomości odpowiadającej warunkom określonym w art. 2 i objętej uchwałami b. związków samorządu terytorialnego o sprzedaży lub zamianie tej nieruchomości na rzecz tych osób lub ich spadkobierców, stają się z mocy prawa właścicielami tego mienia po dokonaniu rozliczenia z Państwem w związku z przejściem tego mienia na własność tych osób.

2. Tryb przeprowadzenia rozliczenia określi Minister Gospodarki Komunalnej w porozumieniu z Ministrem Finansów.

3. Dokument stwierdzający dokonanie rozliczenia w trybie określonym w ust. 2 stanowi podstawę do przepisania tytułu własności w księgach wieczystych.

**Art. 18.** Osoby, które posiadają mienie nierolnicze i przedstawiają ustalając sprzedaż tego mienia prawomocne orzeczenie b. komisji osadnictwa nierolniczego lub orzeczenia prezydentów rad narodowych, wydane na podstawie dekretu z dnia 6 grudnia 1946 r. o przekazywaniu przez Państwo mienia nierolniczego na obszarze Ziemi Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. Nr 71, poz. 389 oraz z 1947 r. Nr 66, poz. 410), a do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie nabyły własności tego mienia, stają się właścicielami tego mienia po dokonaniu rozliczenia z Państwem w związku z na-

byciem tego mienia. Przepis art. 17 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

**Art. 19. 1.** Osoby, którym na podstawie dekretu z dnia 10 grudnia 1952 r. o odstępowaniu przez Państwo nieruchomości mienia nierolniczego na cele mieszkaniowe oraz na cele budownictwa indywidualnych domów jednorodzinnych (Dz. U. Nr 49, poz. 326) odstąpione zostały domy i działki budowlane w trybie dzierżawy z jednoczesnym ustanowieniem użytkowania jako prawa wieczystego na gruncie, mogą nabyć te nieruchomości na zasadach niniejszej ustawy.

2. Z osobami, na rzecz których przed wejściem w życie niniejszej ustawy zapadły prawomocne orzeczenia prezydentów rad narodowych o odstąpieniu im mienia nierolniczego w trybie dekretu z dnia 10 grudnia 1952 r. wymienionego w ust. 1, zawarte zostaną umowy sprzedaży na podstawie niniejszej ustawy, jeżeli osoby te w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy zgłoszą wniosek o sprzedaż im nieruchomości.

**Art. 20. 1.** Na zasadach i w trybie określonym w niniejszej ustawie mogą być również odstępowane budynki wraz z gruntami wymienionymi w art. 3 ust. 2, przeznaczone na pomieszczenia warsztatów rzemieślniczych i drobnych zakładów przemysłowych, jak również budynki przeznaczone na prowadzenie małych pensjonatów w miejscowościach uzdrowiskowych i letniskowych, a także tereny przeznaczone na gospodarstwa warzywnicze i ogrodnicze.

2. Minister Gospodarki Komunalnej w porozumieniu z właściwymi ministrami określi w drodze rozporządzenia zakłady przemysłowe i pensjonaty, do których mają zastosowanie postanowienia ust. 1, oraz zasady przeznaczenia do sprzedaży terenów na gospodarstwa warzywnicze i ogrodnicze.

**Art. 21.** Traci moc dekret z dnia 10 grudnia 1952 r. o odstępowaniu przez Państwo nieruchomości mienia nierolniczego na cele mieszkaniowe oraz na cele budownictwa indywidualnych domów jednorodzinnych (Dz. U. Nr 49, poz. 326).

**Art. 22.** Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki

Sekretarz Rady Państwa: J. Horodecki

## 133

### U S T A W A

z dnia 29 maja 1957 r.

#### o zmianie przepisów prawa o ustroju sądów powszechnych.

**Art. 1.** W prawie o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 1950 r. Nr 39, poz. 360) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 4:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Dla każdego województwa oraz dla miasta wyłączonego z województwa tworzy się sąd wojewódzki. Może być utworzony jeden sąd wojewódzki dla województwa i miasta z niego wyłączonego.”

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Dla każdego powiatu i miasta stanowiącego powiat miejski tworzy się sąd powiatowy, może jednak być utworzony jeden sąd powiatowy dla powiatu i miasta stanowiącego powiat lub dla sąsiadujących z sobą powiatów. W miastach, podzielonych administracyjnie na dzielnice, można tworzyć sądy powiatowe dla każdej dzielnicy.”

2) w art. 5:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Minister Sprawiedliwości może w drodze rozporządzenia tworzyć poza siedzibą sądu:

a) wydziały zamiejscowe sądów powiatowych,  
b) ośrodki zamiejscowe sądów wojewódzkich składające się z jednego lub kilku wydziałów oraz ustalać ich siedzibę, obszar właściwości i organizację.”

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Zniesienie ośrodka lub wydziału zamiejscowego następuje w drodze rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości. Członkowie zniesionego ośrodka lub wydziału zamiejscowego przechodzą do siedziby odpowiedniego sądu.”

3) w art. 7:

a) w § 2 wyrazy „rady narodowe m. st. Warszawy i m. Łodzi” zastępuje się przez wyrazy: „rady narodowe miast wyłączonych z województw”;

b) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Ławnikiem może być wybrany każdy obywatel,

który ukończył 26 lat życia, jest nieskazitelnego charakteru i korzysta w pełni z praw obywatelskich i cywilnych.”

4) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15. Sąd powiatowy składa się z prezesa, wiceprezesa lub wiceprezesów i sędziów.”

5) w tytule rozdziału V działu I dodaje się na końcu wyrazy: „i kolegium administracyjne.”

6) przed art. 29 dodaje się art. 28<sup>1</sup> w brzmieniu:

„Art. 28<sup>1</sup>. W Sądzie Najwyższym i w sądach wojewódzkich działają zgromadzenia ogólne i kolegia administracyjne.”

7) w art. 29 skreśla się wyrazy: „z wyjątkiem sędziów pełniących czynności poza siedzibą sądu”

8) w art. 30 skreśla się wyrazy: „obowiązany do udziału w posiedzeniach” oraz dodaje się zdanie trzecie o treści: „Uchwały zapadają większością głosów, a w razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego.”

9) dodaje się art. 30<sup>1</sup> w brzmieniu:

„Art. 30<sup>1</sup>. § 1. W październiku każdego roku zgromadzenie ogólne wybiera ze swego grona na rok następny dwóch członków i dwóch zastępców do kolegium administracyjnego. Tę samą liczbę członków kolegium i ich zastępców powołuje z grona sędziów prezes sądu. Przewodniczącym kolegium jest prezes sądu.

§ 2. Do powzięcia uchwał wymagana jest obecność pełnego składu kolegium administracyjnego. W razie niemożności wzięcia udziału w posiedzeniach przez członka kolegium uczestniczy w nim zastępca. Uchwały zapadają większością głosów, a w razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego.”

10) art. 31 otrzymuje brzmienie:

„Art. 31. § 1. Kolegium administracyjne najpóźniej w listopadzie każdego roku ustala podział czynności w sądzie na następny rok kalendarzowy. Prezes sądu oznacza zakres czynności własny i wiceprezesów.

§ 2. Podział czynności w sądach powiatowych uchwała kolegium administracyjne właściwego sądu wojewódzkiego po rozpoznaniu wniosku prezesa sądu powiatowego.”

11) w art. 36:

a) w § 1 wyrazy: „do piętnastu tysięcy złotych” zastępuje się wyrazami „do pięciuset złotych”;

b) § 4 skreśla się,

12) art. 38 otrzymuje brzmienie:

„Art. 38. Zarządzenia porządkowe przewodniczącego oraz kary porządkowe wymierzone przez sąd nie mają zastosowania do sędziów i ławników, należących do składu sądu, do prokuratora i do adwokata jako rzecznika strony w danej sprawie.”

13) w art. 53 § 2 wyraz „naukowym” zastępuje się wyrazem „państwowym”

14) a) art. 57 otrzymuje brzmienie:

„Art. 57. Na stanowisko sędziego może być mianowany ten, kto:

- daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków sędziego w Polsce Ludowej;
- posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich;
- jest nieskazitelnego charakteru;
- ukończył uniwersyteckie studia prawnicze;
- odbył aplikację sądową;
- złożył egzamin sędziowski;

g) pracował w charakterze asesora sądowego co najmniej jeden rok;

h) ukończył 26 lat życia.”

b) § 2 skreśla się,

15) art. 58 otrzymuje brzmienie:

„Art. 58. § 1. Od wymagań wymienionych w art. 57 pod pkt e), f) i g) wolni są:

a) profesorowie i docenci nauk prawnych na polskich uniwersytetach państwowych;

b) adwokaci;

c) osoby, które zajmowały stanowiska stałych urzędników referendarskich w byłej Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej i w byłych organach zastępstwa prawnego;

d) prokuratorzy i wiceprokuratorzy;

e) oficerowie, którzy zajmowali w wojskowej służbie sprawiedliwości stanowiska sędziów, prokuratorów lub wiceprokuratorów,

f) prezesi, wiceprezesi i radcowie prezesa do spraw orzecznictwa w państwowych komisjach arbitrażowych, którzy zajmowali te stanowiska co najmniej przez trzy lata.

§ 2. Od wymagań wymienionych w art. 57 pod pkt e) i g) wolni są:

a) podprokuratorzy i referendarze śledczy prokuratury, którzy zajmowali te stanowiska co najmniej przez trzy lata;

b) oficerowie, którzy zajmowali w wojskowej służbie sprawiedliwości stanowiska podprokuratorów co najmniej przez trzy lata.

§ 3. W wypadkach wyjątkowych inne osoby nie wymienione w § 1 i 2 mogą być zwolnione od wymagań wskazanych w art. 57 pkt e), f) i g). Zwolnienie to następuje na wniosek Ministra Sprawiedliwości przy powołaniu na stanowisko sędziowskie.”

16) w art. 82 § 2 wyrazy: „Prezes Sądu” zastępuje się wyrazami: „Kolegium administracyjne” i dodaje się zdanie drugie: „Zezwolenie dla sędziego powiatowego wydaje kolegium administracyjne sądu wojewódzkiego.”

17) w art. 83 § 1 po wyrazach „Minister Sprawiedliwości” dodaje się wyrazy „po zasięgnięciu opinii właściwego kolegium administracyjnego”

18) art. 98 otrzymuje brzmienie:

„Art. 98. § 1. Członków sądów dyscyplinarnych wybiera się najdalej w październiku każdego roku na rok następny.

§ 2. Podział czynności sądu dyscyplinarnego określa na rok następny pełny skład członków tego sądu.”

19) art. 146 otrzymuje brzmienie:

„Art. 146. Aplikantów sądowych mianuje i zwalnia prezes sądu wojewódzkiego.”

20) w art. 147 skreśla się § 2,

21) art. 149 otrzymuje brzmienie:

„Art. 149. § 1. Aplikacja sądowa trwa dwa lata.

§ 2. Po upływie dwuletniego okresu aplikacji aplikant winien przystąpić do egzaminu sędziowskiego w najbliższym terminie. W razie niedostatecznego wyniku egzaminu aplikant sądowy może przystąpić raz jeden do ponownego egzaminu, nie później jednak niż w ciągu jednego roku od daty egzaminu poprzedniego. W razie nieprzystąpienia do egzaminu lub niezdania go w drugim terminie aplikant sądowy zostaje zwolniony.

§ 3. Zezwolenie na zdawanie egzaminu w późniejszym terminie od przewidzianego w § 2 może być udzie-

lone w razie stwierdzenia niemożności poddania się egzaminowi w terminie przepisany. Zezwolenia udziela Minister Sprawiedliwości na wniosek prezesa sądu wojewódzkiego.”

22) w art. 150:

- a) w § 1 po wyrazie „aplikację” dodaje się wyrazy „i zdał egzamin sędziowski”;
- b) w § 2 wyrazy „Prezes sądu wojewódzkiego” zastępuje się wyrazami „Minister Sprawiedliwości” oraz dodaje się zdanie drugie w brzmieniu: „W zakresie orzekania asesor podlega tylko ustawie.”;
- c) skreśla się § 3,

23) w art. 151 po wyrazie „określi” dodaje się wyrazy: „skład komisji egzaminacyjnej dla aplikantów sądowych, sposób powoływania jej członków, wysokość ich wynagrodzenia, postępowanie komisji egzaminacyjnej i zakres egzaminu sędziowskiego”;

24) art. 157 otrzymuje brzmienie:

„Art. 157. § 1. Przy sądach mogą być ustanowieni biegli sądowi i tłumacze przysięgli.

§ 2. Tłumacze przysięgli mogą się łączyć w zespoły.

§ 3. Minister Sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia przepisy o ustanowieniu tłumaczy przysięgłych, pełnieniu przez nich czynności, taryfie wynagrodzeń, odpowiedzialności dyscyplinarnej, trybie postępowania dyscyplinarnego, zwalniania tłumaczy przysięgłych z ich funkcji oraz o organizacji i rejestrowaniu zespołów tłumaczy przysięgłych.”

Art. 2. § 1. W ciągu miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy będą utworzone kolegia administracyjne w składzie

przewidzianym w art. 30<sup>1</sup> prawa o ustroju sądów powszechnych, które ustalą podział czynności dla sądów na okres do końca roku 1957.

§ 2. Członkowie sądów dyscyplinarnych ustalą podział czynności tych sądów na okres do końca 1957 roku w terminie przewidzianym w § 1.

Art. 3. § 1. Minister Sprawiedliwości może skrócić aplikację sądową do jednego roku osobom będącym aplikantami sądowymi w dniu wejścia w życie ustawy.

§ 2. Do aplikantów sądowych wymienionych w § 1 stosuje się odpowiednio art. 149 § 2 i 3 prawa o ustroju sądów powszechnych.

Art. 4. Osoba, która przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy została mianowana asesorem sądowym i w tym charakterze pracuje co najmniej od roku, może być powołana na stanowisko sędziego, o ile odpowiada wymaganiom wskazanym w art. 57 pkt a) — d) i h).

Art. 5. Wymogu ukończenia 26 lat życia nie stosuje się do sędziów i ławników powołanych na te stanowiska przed wejściem w życie niniejszej ustawy.

Art. 6. Istniejące w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy sądy powiatowe jednoosobowe powinny być dostosowane do wymogów tej ustawy w terminie do dnia 31 grudnia 1957 r.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie dni 30 od dnia ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki  
Sekretarz Rady Państwa: J. Horodecki

## 134

### U S T A W A

z dnia 29 maja 1957 r.

#### o warunkowym zwolnieniu osób odbywających karę pozbawienia wolności.

Art. 1. § 1. Skazanego na karę pozbawienia wolności można warunkowo zwolnić z odbycia reszty kary, jeżeli jego tryb życia, charakter i warunki osobiste oraz zachowanie się w czasie odbywania kary pozwalają przypuszczać, że po zwolnieniu będzie stosował się do zasad współżycia społecznego, a w szczególności nie popełni nowego przestępstwa.

§ 2. Warunkowe zwolnienie może dotyczyć również skazanego na zastępczą karę pozbawienia wolności.

Art. 2. § 1. Warunkowe zwolnienie może nastąpić po odbyciu przez skazanego co najmniej połowy kary, nie wcześniej jednak niż po sześciu miesiącach.

§ 2. Jeżeli skazanie nastąpiło za przestępstwo popełnione w ciągu 5 lat od odbycia w całości lub przynajmniej w jednej trzeciej kary pozbawienia wolności za przestępstwo z tych samych pobudek lub tego samego rodzaju co poprzednie, warunkowe zwolnienie może nastąpić jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach po odbyciu przez skazanego co najmniej dwóch trzecich kary, nie wcześniej jednak niż po roku.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do sumy dwóch lub więcej nie podlegających łączeniu kar pozbawienia wolności, które skazany ma odbyć kolejno; zastosowanie przepisu § 2 następuje, jeżeli chociażby jedno z przestępstw popełniono w warunkach określonych w tym przepisie.

§ 4. Skazanego można — niezależnie od warunków wymienionych w § 1 — 3 — zwolnić warunkowo po odbyciu 10 lat pozbawienia wolności.

Art. 3. § 1. W razie warunkowego zwolnienia czas pozostały do odbycia kary stanowi okres próby, który jednak nie może być krótszy niż rok ani dłuższy niż 5 lat.

§ 2. W razie warunkowego zwolnienia skazanego, który odbywa karę więzienia dożywotniego, okres próby wynosi 5 lat.

Art. 4. § 1. Warunkowo zwolniony może być na okres próby oddany przez sąd pod nadzór osoby lub instytucji wyznaczonej w tym celu.

§ 2. Sąd może również nałożyć na warunkowo zwolnionego określony obowiązek stosownego postępowania w okresie próby, jeżeli może to zapobiec popełnieniu nowego przestępstwa, w szczególności sąd może nałożyć obowiązek powstrzymywania się od nadużywania alkoholu, od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, jak również obowiązek wykonywania odpowiedniej pracy zarobkowej.

§ 3. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z właściwymi ministrami określi w drodze rozporządzenia osoby lub instytucje powołane do sprawowania nadzoru nad warunkowo zwolnionymi, tryb ich powoływania, jak również ich uprawnienia i sposób wykonywania nadzoru.